

Christer deltog i sökandet efter DC-3:an

Fredagen den 13 juni 1952 försvann en svensk DC-3:a under ett spaningsuppdrag över Östersjön. Ombord fanns tre besättningsmän och fem radiooperatörer från Försvarets radioanstalt. Fänrik Christer Fredholm deltog i sökandet efter DC-3:an ombord på minsveparen HMS Landsort.

Idag är han 90 år och berättar om sina minnen från de dramatiska dygnen.

Av Pär Andersson (text), Joachim Cruus (foto)

I juni 1952 var jag 25 år och nybliven fänrik i flottan. Jag tjänstgjorde på Berga örlogsskolor och arbetade ombord på radarskolfartyget Prins Carl när jag nåddes av nyheten om att ett svenskt flygplan saknades och att alla tillgängliga resurser ur Marinen och Flygvapnet satts in för att söka efter det.

Klockan 18, den 13 juni, fick jag order att inställa mig på minsveparen Landsort som skulle delta i sökandet efter DC-3:an. Jag anmälde mig till fartygschefen kapten Gösta Westman. En timme senare kastade vi loss, löpte till sjöss och satte högsta fart mot den position nordost om Gotska Sandön som angetts som utgångspunkt för vår spaning.

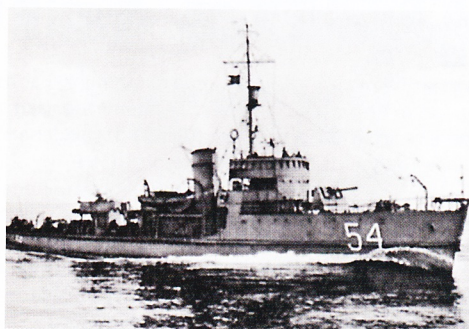
Sovjetisk ubåt siktades

När jag vid fyratiden på morgonen kom upp på bryggan och tog emot som vakthavande officerare, upptäckte jag en ubåt i horisonten. Den befann sig i övervattensläge på internationellt vatten och styrde rakt mot oss. Vi såg att den förde sovjetisk örlogsflagga. Jag larmade fartygschefen som kom upp på bryggan. Klart skepp intogs och fartyget gjordes stridsberett. Vi passerade sedan ubåten på kort avstånd. Därefter fortsatte vi sökarbetet efter det försvunna flygplanet närmare

”Om sovjetiska flygplan närmade sig svenska örlogsfartyg på ett aggressivt sätt, skulle de utan förvarning beskjutas.”

den baltiska kusten. Några timmar senare närmade sig ytterligare två sovjetiska ubåtar. De uppträdde hotfullt och passerade vårt fartyg på kort avstånd. Ännu en gång intog vi klart skepp.

Under morgontimmarna följde vi andra

Christer Fredholm tjänstgjorde tillsammans med 46 man ombord på minsveparen Landsort som sökte efter det försvunna flygplanet. Fartyget var bestyckat med två 10,5 cm kanoner och 2 luftvärnskanoner.

FOTO: KOMS ARKIV

svenska fartygs rapporter om ett flertal sovjetiska örlogsfartyg utanför Ösel där det bedrevs en större militärövning.

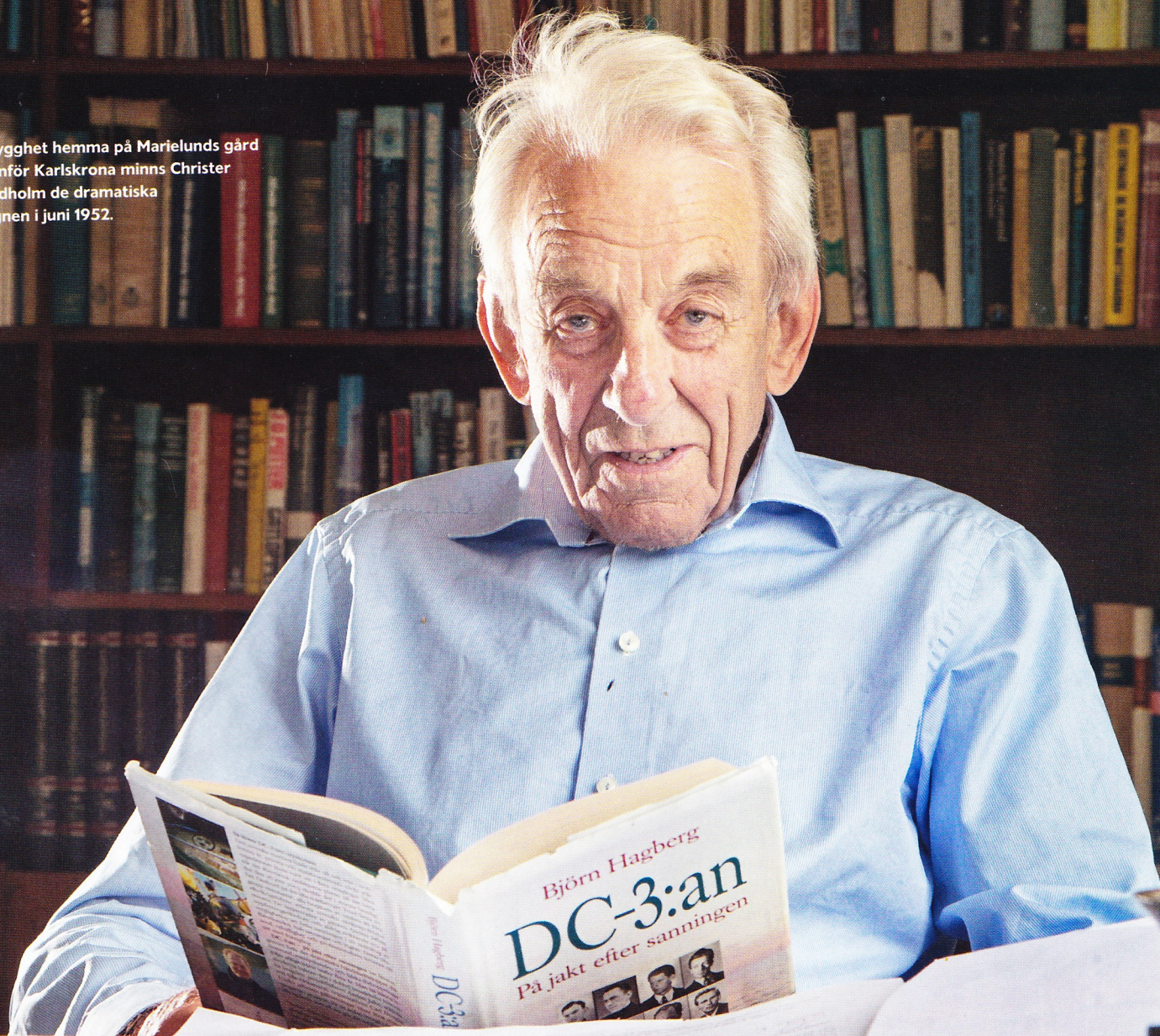
Under hela fredagen och lördagen fortsatte vi vår spaning under tidvis dåliga siktförhållanden. På söndagen hittade jagaren Sundsvall DC-3:ans ena gummiflotte drivande. Den var genomborrad av granatsplitter efter beskjutning. Allt talade nu för att det saknade svenska planet hade blivit nedskjutet. Efter drygt två dygn tvingades HMS Landsort att avbryta sökarbetet och återgå till Hårsfjärden för bunkring.

Hittade gummiflotten

Tidigt på tisdagsmorgonen den 16 juni väcktes jag av en ilsken telefonsignal. Det rapporterades att ett svenskt Catalina-plan med sju mans besättning som utsänts för spaning efter DC-3:an, hade skjutits ner vid den finska ögruppen Bogskären av sovjetiskt stridsflyg. Planet hade sedan nödlandat på havet. Om

I trygghet hemma på Marielunds gård utanför Karlskrona minns Christer Fredholm de dramatiska dygnet i juni 1952.

besättningens öde visste man då ingenting.

Jag begav mig skyndsamt till Landsort, som klargjordes för gång. Klart skepp intogs och artilleri och luftvärn klargjordes för strid. Spänningen ombord var stor och alla var upprörda och övertygade om att DC-3:an hade rönt samma öde som den nu nedskjutna Catalinan. Allt vad som fanns av tillgängliga sjö- och flygstridskrafter sattes in för att återfinna Catalina-planets besättning. Order mottogs från chefen för kustflottan att om sovjetiska flygplan närmade sig svenska örlogsfartyg på ett aggressivt sätt, skulle de utan förvarning beskjutas.

Vi utlöppte vid Sandhamn och satte kurs mot Bogskären. Vid tretiden nåddes vi

av ett meddelande att besättningen på Catalinan räddats av ett tyskt fartyg, Müns-terland, och införts till Hangö och att den

FOTO: PRIVAT

Bilden är från 1956 och föreställer Christer Fredholm som fartygschef på en torpedbåt och kommendör Bertil Berthelsson, flaggkapten vid kustflottan 1951-53.

stora räddningsoperationen därmed avbröts.

Ganska ofta tänker jag tillbaka på det som hände för 65 år sedan. Det som sitter kvar tydligast är spänningen när vi gick ut till sjöss och att allt vi visste var att ett flygplan var försvunnet och att vi och hela Sverige undrade och anade vad som hade hänt. Det som har stört mig mest är ovissheten om planets öde – det dröjde ju ända till 2003 innan DC-3:an hittades. Idag återfinns planet på Flygvapenmuseum i Linköping och jag har själv varit där och sett det plan som vi sökte under så dramatiska omständigheter. □

Fotnot: Christer Fredholm fortsatte att arbeta inom flottan efter de dramatiska dygnet 1952. Han var bland annat fartygschef och divisionschef över motortorpedbåtarna och chef på flera andra fartyg. Karriären avslutade han som kommendörkapten och fartygschef på HMS Karlskrona under hennes första långresa till Fjärran Östern.